

Gäller för: VE An Op IVA

Giltig från: 2026-04-01

Innehållsansvar: Jonathan Strålman, (jonst10), Enhetschef

Giltig till: 2028-03-30

Granskad av: Åsa Appelqvist, (asaap), Enhetschef

Godkänd av: Helene Sackari, (helma18), Verksamhetschef

Hot och våld inom anestesi, operation och intensivvård - handlingsplan

Innehållsansvariga:

Jonathan Strålman, IVA-Postop SkaS Skövde

Lina Vallgård Samuelsson, IVA-sjuksköterska, IVA-Postop SkaS Skövde

Revideringar i denna version

Mindre ändringar.

Bakgrund, syfte och mål

För att undvika att utsätta patienter, anhöriga och/eller personal för hot och våldssituationer måste vi arbeta förebyggande och vara väl förberedda när det inträffar inom verksamheten VO3 SkaS, samt ge ett gott stöd och omhändertagande om hot och våld skulle förekomma.

Arbetsbeskrivning

Då patient eller närstående är eller blir agiterade, våldsamma och utgör ett hot, inte bara för sig själva utan också för personalen eller andra patienter, ska vi kontakta Trygghetscentralen på tel 0500-431010 (ange sjukhusort). Väktaren gör tillsammans med personalen en bedömning om annan bevakningsinsats krävs i den uppkomna situationen. Vid behov av polisassistans kontaktar väktare polisen. I den typen av eskalerade hotfulla situationer informeras även L-TiB (Lokal Tjänsteman i Beredskap) för stöd i hanteringen av händelser, ps 0746-212636.

Vi SKA kontakta Trygghetscentralen även i förebyggande syften inför svåra samtal eller besök som kan misstänkas leda till starka aggressiva reaktioner. De kan vara behjälpliga att planlägga och bistå vid besöket för att minimera riskerna att hot eller våld uppstår.

När vi vårdar brottsoffer och/eller misstänkta förövare ska polisens stationsbefäl kontaktas av ansvarig sjuksköterska för en riskbedömning. De är behjälpliga med stöd och råd gällande besök till patienten, om det råder sekretess under pågående utredning, om det finns hotbild etc. Informera er om det är tillåtet med besök och från vem i så fall. Utgångspunkten är att besök sker under enhetens besökstid. Endast när vi själva ringer hit närstående pga patientens tillstånd sker besök nattetid. Inhämta patientens medgivande till besök om det är möjligt.

Patienter som avtjänar fängelsestraff och uppsöker sjukhus, har ofta en eller flera vakter med sig. När denna situation uppkommer ska Trygghetscentralen kontaktas. De vill veta vilken avdelning patienten befinner sig på för att bistå med lokalkännedom, vägvisning m m.

Syftet med dessa kontakter är att väktarna är förberedda på den specifika situationen som finns på vår avdelning och vid behov kan komma förbi och besöka vakten/vakterna som ansvarar för patienten. Syftet är också att vi på avdelningen kan känna en trygghet i att väktare är informerade i händelse av akut behov av insatshjälp. Nya situationer kan uppstå i samband med patientens sjukhusvård till exempel fritagningsförsök och då är väktaren förberedd.

Vid akut hot ring 112

Väktare (Trygghetscentralen) SkaS Skövde	Akuta ärenden: 0500-431010 Inte akuta ärenden: 0500-432840
Väktare (Trygghetscentralen) SkaS Lidköping, Falköping	Akuta ärenden: 0500-431010 Icke akuta ärenden: 0500-432840
Polisen stationsbefäl Östra Skaraborg	010-565 7105
Polis: RLC – Regional ledningscentral	Prio: 010-569 0733 Polisanmälan: (00) 114 14
Arbetsmiljöverket	010-730 9000 Jourtid: 08-7371555
Försäkringskassan	0771-179000
L-TiB	0746-212636 Växel: 0500-431000

Vid omhändertagande av till exempel narkotika ska man kontakta L-TiB

[Trygghetscentralens personsäkerhetssida](#)

Förebyggande åtgärder

Medvetandegöra medarbetare om risker som kan förekomma genom återkommande diskussioner på bland annat APT och utbildningar för att:

- få en förståelse för hur hot och våld kan uppkomma
- få redskap för att förebygga hot och våld
- få en möjlighet till erfarenhetsutbyte för en ökad trygghet
- få en beredskap till hur vi påkallar varandras uppmärksamhet vid en eventuell händelse
- få en rutin på hur vi agerar tillsammans vid en händelse
- få en kunskap om fördomar och attityder och synliggöra dolda värderingar

Förebyggande redskap

- Bråklarm till väktare och polis
- **Polislarm** ("två fingerlarm")
- Aktuella telefonlistor till polis och väktare, se telefonlista
- Aktuella larmlistor till personalens anhöriga
- Längdmarkeringar vid entréer
- Bra belysning, ej nedsläckta korridorer
- Kameraövervakning vid entrén till IVA
- Kontakta L-TiB vid besök från anstalt eller häkte i våra lokaler

Risikfaktorer

- Patienter, närstående och besökare som kan vara påverkade av alkohol eller droger
- Brottsoffer/misstänkta förövare
- Patienter som inkommer med polis/häktespersonal, ex till dagkirurgen
- Missnöjda/agiterade anhöriga
- Kulturkrockar/ språkförbistring
- Patienter med förvirringstillstånd
- Patienter med psykiska sjukdomstillstånd

En riskfaktor kan vara/är stalkning, en olaglig förföljelse.

Det kan vara: ovälkomna telefonsamtal, brev, e-mail eller påhälsningar/skuggningar. Stalkning är ALLTID oacceptabelt och skall därför anmälas. Informera din chef som kan vara behjälplig med anmälan.

Åtgärder vid hot-/våldssituation

- Tala om vem man är och vilken uppgift man har
- Uppvisa ett lugn och undvik att trycka på ömma punkter
- Ge tydlig information
- Var vänlig men bestämd – lugna rörelser
- Låt patienten/den anhörige behålla ansiktet
- Låt patienten/den anhörige känna att de blir tagna på allvar
- Försök distrahera och avleda den som hotar
- Förändra din position såväl fysiskt som psykiskt (pondus)
- Gör som du blir tillsagd om du upplever situationen ohållbar
- Gör dina medarbetare uppmärksamma på situationen
- Undvik ensamarbete i situationer som känns hotfulla
- Larma väktare (ange sjukhusort) och polisen om situationen inte går att lösa
- Som personal har du rätt att avvisa personer från avdelningen som inte följer givna föreskrifter

Åtgärder efter hot-/våldssituation

Behov av psykosocialt stöd varierar mellan individ och situation. Ansvarig chef ska säkerställa att medarbetaren får adekvat stöd och hjälp.

- Som medarbetare lyssna och vara till hands
- Hjälpa den drabbade att förstå och eventuellt ta emot hjälp
- Vid behov hjälpa den drabbade att kontakta anhöriga
- Samla arbetsgruppen innan arbetspasset är slut för genomgång av händelsen tillsammans
- Bra att skriva ner minnesanteckningar om händelsen för att användas vid eventuell polisanmälan eller vid avvikelserapporten
- Som chef efterfråga om behov av stöd och hjälp finns och eventuellt kontakta Hälsan och arbetslivet. Uppföljning efter en vecka om behov uppstår eller kvarstår.
- Som chef efterfråga om ersättningsanspråk finns, till exempel glasögon

Vid hotfull eller våldsam händelse SKA avvikelse i Medcontrol skrivas.

Vid fysisk och psykisk skada skall en arbetsskadeanmälan till AFA försäkring göras. Du kan få ersättning för inkomstbortfall om du varit tvungen att sjukskriva dig samt för vård och läkemedelskostnader. Du kan också få ersättning för sveda och värk om skadan ex. inneburit att du behövt sjukskriva dig minst en månad.

Vid allvarlig skada eller tillbud skall anmälan göras till arbetsmiljöverket och till arbetsskade-försäkringen på Försäkringskassan, detta sköter

arbetsgivaren om. Den skadade måste däremot själv göra en ansökan till Försäkringskassan om att få ta del av arbetsskadeförsäkringen. Ansvarig chef ska tillsammans med den drabbade göra en polisanmälan om behov finns. Ansvaret att polisanmälan görs ligger på ansvarig chef. Trygghetscentralen finns tillgängliga för ev rådgivning. När polisanmälan görs lämna inte ut den drabbades hemtelefon/mobilnummer eller bostadsadress utan använd hemavdelningens telefonnummer och adress.

Skyddsombuden på avdelningen skall ALLTID informeras vid tillbud.

Narkotika – Alkohol

Narkotika som påträffas får inte omhändertas av personalen, utan skall överlämnas till polisen. Personal har möjlighet att kontakta L-TiB för rådgivning (L).

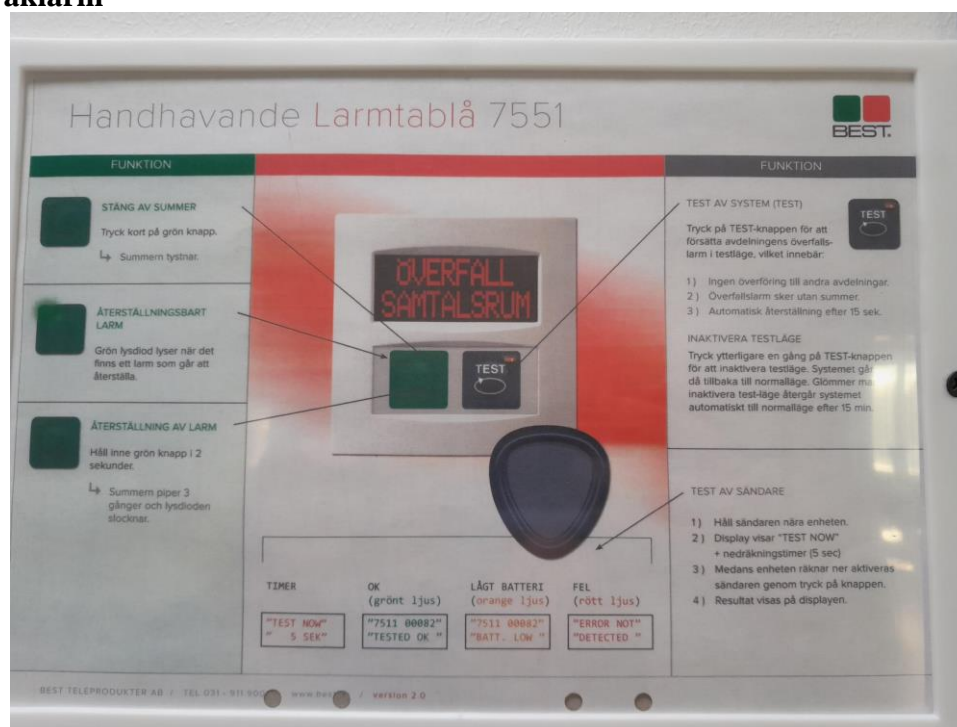
Då personal tillsammans med polis gör bedömningen att det är sådan mängd/sort av narkotika att det kan vara grovt narkotikabrott kan patientsekretessen brytas.

Påträffas alkohol bland patientens tillhörigheter finns inget hinder enligt lag att detta förvaras av vårdinrättningen under patientens vistelse.

Påträffade preparat eller alkohol får inte förstöras av personal. Ta kontakt med trygghetscentralen för hjälp med omhändertagande av preparat eller alkoholhaltiga drycker.

Besökare som bryter mot ovanstående kan avvisas av personal.

Bråklarm

Hur man aktiverar bråklarmet.

Bråklarmsknapp

Teststation (aktivera bråklarmet)

Larmsystem som aktiveras när du enbart trycker på bråklarmsknappen

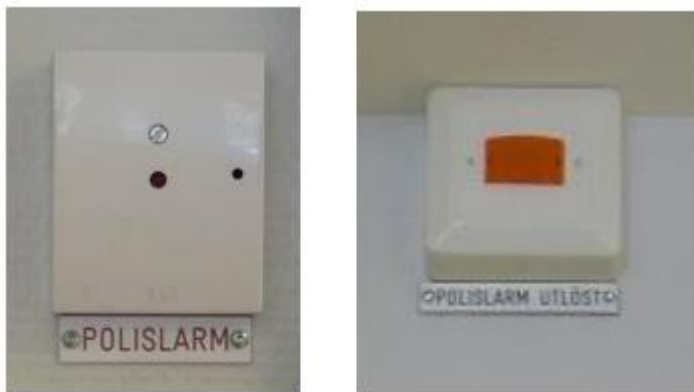
Vid aktivering av bråklarmet går det ut ett larm till den egna enheten där det kommer stå i "larmdisplayen" var larmet är aktiverat samt att larmet går till Securitas.

Larmsystem som man kan aktivera genom att man trycker på den svarta knappen på larmsystemet.

Larmet går vid aktivering av detta larmsystem endast till Securitas.

POLISLARM

Polislarm (tvåfinger larm). När man aktiverar den tänds den orange lampan som visar att det är aktiverat.

Polislarmen finns på IVA/Postop SkaS:

- Utanför läkemedelsrum
- Utanför rum 7
- Samtalsrum 1 (anhörigdelen)
- Postop 1
- Receptionen Pre/Postop (dagkirurgin)

Vid aktivering av detta larm så larmas polisen och Securitas. Om möjlighet finns ring även 112 för att ge en aktuell lägesbild.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE An Op IVA

Innehållsansvar: Jonathan Strålman, (jonst10), Enhetschef

Granskad av: Åsa Appelqvist, (asaap), Enhetschef

Godkänd av: Helene Sackari, (helma18), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9696-242963441-48

Version: 13.0

Giltig från: 2026-04-01

Giltig till: 2028-03-30